www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
("LIBERTY")
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мани-ордери і чеки треба висилувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. Дж., субота 11-го вересня 1915. Ч. 107. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Saturday, September 11, 1915. N. 107.

ДУБНО ЗДОБУТЕ.

Велика битва на лінії Тернопіль-Струсів-Теребовля.

Великий князь Николай Николаєвич перенесений на Кавказ.

Злучені Держави зажадали відкликаня австрійського амбасадора Думби.

АМСТЕРДАМ, 9. вересня. — З Відня наспіла телеграма, що австрійське міністерство війни оголосило отсї урядові вісти:

„АВСТРІЙСЬКІ ВІЙСКА ВЗЯЛИ ВЧЕРА ПРИСТУПОМ РОСІЙСЬКУ КРІПОСТЬ ДУБНО. Небаром опісля відділи австрійсько-угорської кінноти вїхали до міста. Москалї утїкають дальше на схід, переслїдувані без впину нашими військами. Всї переходи здовж ріки Іквы в напрямі на північ находять ся в наших руках".

* * *

Дубно — се друга з ряду кріпость на Волини, яка опинила ся в руках австрійських військ. З тринутника волинських кріпостий мають Москалї в посїданю ще лише Ровно. На північ від Олики австрійські війска переломили російську лінію і загрожують кріпости Ровно.

Місто Дубно числить около 15.000 мешканцїв і лежить над рікою Іквою, яка впадає до Стиру.

СОЮЗНІ ВІЙСКА ПЕРЕЙШЛИ РІКУ ІКВУ І ГОРІШНИЙ ГОРИНЬ.

ВІДЕНЬ, 9. вересня. — Велика побіда австрійських військ на схід від Бродів на лінії Радивилів-Підкамінь змусила неприятеля на 90 кільометрів довгій лінії уступити дальше на схід.

Міністерство війни доносить:

„З приводу сьвітлої побіди австрійських військ коло Бродів, російська армія уступила за ріку Іквy (доплив Стиру) і за горішний Горинь. Наші війска переправили ся в кількох місцях через Іквy і переслїдують дальше утїкаючих Москалїв".

Російська урядова телеграма, подаючи вісти з поля битви на Волини, доносить, що російська армія заняла нові становища на схід від Іквы та що війска німецьких союзників зближили ся до кріпости Ровна і міста Кременця.

По битві коло Підкамени австрійські війска здобули місцевість Почаїв, звісну на цїлу Росію з великих відпустів. З початком війни перевезли Москалї на приказ синода „чудесну ікону" з Почаєва до Казани, щоби вона случайно не попала ся в руки „неверних".

ВЕЛИКА БИТВА НА ЛІНІЇ ТЕРНОПІЛЬ-СТРУСІВ-ТЕРЕБОВЛЯ.

ВІДЕНЬ, 9. вересня. — Союзні війска вже на цїлій майже лінії перейшли ріку Серет на східний берег. Здобуте російською обороннею лінії над Серетом рівнасть ся цїлковитому прогнаню Москалїв з Галичини.

Міністерство війни оголосило урядово отсї вісти:

„На лінії Тернопіль-Струсів-Теребовля відбуваєть ся тяжка кровава битва. З дотеперішних успіхів можна заключати про корисний вислїд цїлої битви. Всї переходи через Серет находять ся в руках союзних військ. Битва відбуваєть ся тепер вже на східнім березї Серета.

„Найтяжша битва відбуваєть ся в околиці самого Тернополя і на полудневий захід від Теребовлї".

Тернопіль і Струсів лежать безпосередно на східнім березї Серета. Теребовля (30 кільометрів на полудне від Тернополя) лежить у віддаленю 6 кільометрів на схід від Серета.

ЗДОБУТЕ ОСТРОВА КОЛО ТЕРНОПОЛЯ.

БЕРЛІН, 9. вересня. — Битва в околиці Тернополя відбуваєть ся без перестанку дальше. Москалї кинули над Серет всї свої резерви, щоби лише удержати у своїх руках становища над Серетом. Помимо великого опору зі сторони Москалїв армія ген. Бетмера в кількох місцях здобула перехід через Серет.

Урядовий звіт подає отсї вісти.

„Німецькі війска стоять в дальшій боротьбі з Москалями в околиці Тернополя. На полудне від Тернополя німецькі війска здобули перехід через ріку Серет і взяли приступом сильно укріплені становища Москалїв в Острові".

Село Острів є віддалене від Тернополя 10 км. на полудне і лежить вже на східнім березї Серета.

В БИТВІ МІЖ ДОЛЇШНИМ СЕРЕТОМ А ДНІСТРОМ АВСТРІЦЇ ПОЛОНИЛИ 4.420 МОСКАЛЇВ.

БЕРЛІН, 9. вересня. — Між долїшним Серетом а Днїстром австрійські війска посувають ся дальше з добрим успіхом.

Урядове донесенє звучить:

„Австрійські війска під командою генерала Бенінія і князя Шенбурга взяли приступом сильно укріплені становища Москалїв коло Шупарки.

„Москалї стратили 4.400 салдатів і 20 офіцирів в полонених. Крім того здобули наші війска 7 машинових крісів".

Телеграма з Петрограду згадує про битву на схід від Галуского і Ворвулинець. З того можна вносити, що російська армія розпочала вже відворот в напрямі Збруча, який становить границю Галичини і Росії.

РОСІЙСЬКІ „ПОБІДИ".

ПЕТРОГРАД, 9. вересня. — В столиці Росії панує велика радість з приводу побіди російської армії в Галичині першого дня, в якім цар обняв головну команду. Цар вислав на руки ген. Іванова телеграму, дякуючи йому і військам за осягнені успіхи.

Урядовий звіт російського генерального штабу звучить:

„В битві коло Тернополя і на инших місцях над Серетом у східній Галичині російська армія віднесла сьвітлу побіду над військами німецьких союзників. Понад 10.000 жовнірів полонено, 30 гармат і велике число машинових крісів опинило ся в наших руках.

„Загальне число полонених за час від 3. вересня виносить 17.000 жовнірів і 383 офіцирів".

Відай російська побіда остане знова лише на папері. Російський генеральний штаб нарочно пускає туманні Москалями про великі побіди в Галичині, щоби в сей спосіб піднести настрій і усунути велике пригноблене, яке запанувало серед російського населеня з причини великих змін на начальних становищах у війску. Тому то і російський штаб оголосив побіду своєї армії сейчас по уступленю вел. князя Николая Николаєвича, в дни, коли цар стане на чолї армії. В сей спосіб російський штаб хоче представити загалови, що з хвилею обняти команди царем щастє знова перехилить ся на сторону Росії.

Доказом, що побіди Москалїв не є правдиві, а нові успіхи німецьких і австрійських військ. Здобуте Дубна, перехід союзних військ на східний берег Серета, велика побіда Австрійців над Днїстром — все те вказує, що російський урядовий звіт мизасть ся з правдою.

Кодиб остаточно Москалям хійсно й удало ся полонити кілька тисячів Німців чи Австрійців, то се число є нічим супроти числа полонених Москалїв, яке майже кожного дня доходить пересічно до 10.000 людий. В кождім однак случаю побіда Москалїв, коли вона мала місце, була дуже незначна, бо російський звіт не згадує навіть про місцевість, де та битва відбула ся і які місцевости в тій битві занято.

НА ПІВНІЧ ВІД ПРУЖАН АВСТРІЙСЬКІ ВІЙСКА ПОЛОНИЛИ 1.000 МОСКАЛЇВ.

БЕРЛІН, 9. вересня. — На північ від Пружан і на захід від Пінска боротьби відбувають ся без перестанку дальше помимо терену непригідного до скорих воєнних операцій. Австрійські війска посувають ся успішно дальше наперед.

Урядовий звіт німецького штабу доносить:

„В битві на північ від Пружан Москалї стратили понад 1.000 людий в полонених. Помимо багнистих околиць і дуже лихих доріг австрійським військам удалось посунути ся знова наперед".

ЗДОБУТЕ МІСТА ВІЛКОВИСКА. — 2.800 ПОЛОНЕНИХ МОСКАЛЇВ.

БЕРЛІН, 8. вересня. — Війска ген. Гальвіца по кровавій і завзятій боротьбі здобули місто Вілковиск. Москалї потерпіли величезні страти. Німецькі війска переслїдують їх у східнім напрямі та зближають ся до міста Слоніма.

Урядово оголошено отсї вісти:

„Важна місцевість Вілковиск находить ся в руках німецьких військ. Місто Вілковиск і становища Москалїв в околиці сего міста взяли німецькі війска приступом. Москалї стратили в самих лише полонених понад 2.800 людий. Страти Москалїв в убитих і ранених також дуже тяжкі. Недобитки російської армії утїкають в напрямі Слоніма, переслїдувані німецькими військами."

ПІВНІЧНА НІМЕЦЬКА АРМІЯ ПОЛОНИЛА 3.550 МОСКАЛЇВ.

БЕРЛІН, 9. вересня. — Головна німецька кватира оголосила отсї урядові вісти:

„Наші війска здобули вчера неприятельські становища коло Сидель і на полудне горішного Німену. Неприятель переправив ся через ріку Сельвянку; на західнім березї находять ся ще лише задні сторожі.

„В отсїй битві стратили Москалї 3.550 в полонених і 10 машинових крісів".

НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА ВІДДАЛЕНІ 10 МИЛЬ ВІД ВИЛЬНИ.

БЕРЛІН, 9. вересня. — Війска під командою ген. Айгорна посувають ся скоро в напрямі Вильни. Вони стоять від міста у віддаленю 10 миль.

Урядовий звіт німецького штабу звучить:

„Німецька армія під командою ген. Айгорна переломила російську оборонну лінію здовж ставів в околиці Нових Тронів, які лежать на полудневий захід від Вильни. Москалї стратили отже послїдні становища, які боронили приступу до Вильни".

НИКОЛАЙ НИКОЛАЄВИЧ ПІЙШОВ СЛІДАМИ СВОЇХ ГЕНЕРАЛІВ.

ПЕТРОГРАД, 9. вересня. — Цар вислав до великого князя письмо отсего змісту:

„На початку війни я був перешкоджений станути на чолї армії. Тому я вам поручив головне начальство над армією і фльотою.

„Перед очима цїлої Росії ви дали доказ своєї незвичайної хоробрости через цїлий час дотеперішної війни, що викликало чувство глибокого довіря у всїх тих, що разом з вами дїлили долю війни.

„Мій обовязок зглядом вітчини, повірений мені Богом, змушує мене нинї, коли неприятель вдер ся до середини царства, обняти головну команду над цїлою армією і зносити разом з нею труди війни та хоронити державу від нападів наїзників. Дороги божого провидіня не є звісні, але мій обовязок і моє бажанє старати ся о добро держави.

„Наїзд неприятеля на західнім фронтї, де справа вимагає як найбільших зусиль і співдїлання всїх сьвітських і військових сил, відвернув нашу увагу від полудневого фронту. Під ту пору я признаю конечність вашої помочи і поради на полудневім фронтї і тому іменую вас головним командантом славної кавказької армії".

Іменованє великого князя Николая Николаєвича головним командантом військ на Кавказї є доказом, що великий князь втратив свій дотеперішний вплив як на царськім дворі так і у військових кругах.

Може недалека будучність відкриє трохи більше заслону, за якою відбувають ся правдоподібно великі події. Усуненє великого князя зі становища найвисшого команданта всїх російських військ не може остати без впливу на найблизшу будучність, його партія є за сильна, щоби все те минуло ся без відгомону.

На місце Николая Николаєвича, якого попередо посередних неуспіх у війні з Австрією і Німеччиною уважають загально за спосібного команданта і стратегіка, обняв команду цар Николай, знана з військовими справами майже зовсїм особиста. Тому в дійсности буде вести цїлу воєнну акцію не цар, але ген. Алексієв, головний шеф генерального штабу, особистий приятель і довірник царя.

РОСІЙСЬКИЙ ПРЕСТОЛ В НЕБЕЗПЕЦІ.

ЛОНДОН, 9. вересня. — Тутешні часописи висказують ся про великі зміни на начальних становищах в російській армії з неспокоєм і тривогою. Деякі часописи старають ся оправдати сї зміни в сей спосіб, що уважають зовсїм за природне обнятє царем головної команди над армією Росії — з приводу великих національних трудностий під сю пору. Лише цар, котрий лучить в своїй особі найвисшу сьвітську і духовну власть, може відповісти сїй великій задачі, яка Росію тепер очікує.

Часопись „Таймс", обговорюючи послїдні події, пояснює з дечим теперішне положенє в Росії. Вона є сего переконаня, що обнятє царем головної команди наступило для оборони Росії не лише перед ворогом на поли битви, але також перед ворогом домашними.

Як один ворог так і другий становить повагу небезпеку царському престолови.

У ФРАНЦІЇ І БЕЛЬГІЇ:

ПОБІДА НІМЦІВ У ФРАНЦІЇ. — 2.037 ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 9. вересня. — Головний німецький штаб оголосив нинї вість про велику побіду армії німецького наслїдника престола в Арґонах.

Урядовий звіт звучить:

„В Арґонах, на північний схід від місцевости Вон-ле-Шато, виконали вчера німецькі полки з Віртембергії і Льотарингії напад на укріплені французькі становища.

„По переведеню сильного бомбардованя французьких становищ при помочи артилєрії, піхота пійшла до атаку на багнети. На лінії, довгій понад два кільометри, німецькі війска здобули французькі становища, посуваючи ся 300 до 500 метрів в глиб.

„Наші війска полонили 38 офіцирів і 1999 жовнірів. Крім сього здобули вони 48 машинових крісів, 64 гармат до киданя мін і одну полеву гармату."

НА МОРИ:

ЗАТОПЛЕНЄ „ГЕСПІРІЄНА".

ВАШІНҐТОН, 6. вересня. — Телеграма від американського консуля в Квінстаун (в Англії) доносить, що німецька підводна лодка затопила великий англійський корабель пасажирський „Геспіріен". В телеграмі згадуєть ся, що сей корабель мав на своїм покладї гармату. Потонуло 26 осіб.

„Геспіріен" числив понад 11.000 тон і був в дорозї до Монтреал в Канаді.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ЗАЖАДАЛИ ВІДКЛИКАНЯ АВСТРІЙСЬКОГО АМБАСАДОРА ДУМБИ.

ВАШІНҐТОН, 9. вересня. — Правительство Злучених Держав поручило свому амбасадорови у Відни Пенфілдови повідомити австрійське правительство про жадане Злучених Держав, а іменно, відкликанє австрійського амбасадора др. Константина Теодора Думби.

Рівночасно переслало американське правительство свому амбасадорови у Відни в тій справі ноту в цїли доручення її австрійському міністерству для заграничних справ.

В тій ноті говорить ся, що др. Думба признав ся, що предложив австрійському правительству пляни, які мали на цїли викликанє страйків і здержанє робіт у фабриках оружя й амуніції для Англії і її союзників.

Через те, говорить ся в ноті дальше, що др. Думба нарушив постанови міжнародної дипльоматії і на тій підставі американське правительство домагає ся відкликаня його зі становища австрійського амбасадора, бажаючи на дальше удержати дружні і сердечні відносини, які панують між Австрією а Злученими Державами.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Established 1893.
JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:
In United States:
$2.00 per year
$1.00 per 6 months
$0.75 per 3 months

ПЕРЕДПЛАТА:
В Злучених Державах:
на рік $2.00
на пів року $1.00
на 3 місяці 0.75

In Jersey City, Canada and other foreign Countries:
$3.00 per year
$1.50 for 6 months
$1.00 per 3 months

В місті Jersey City, до Канади і других країн:
на рік $3.00
на пів року $1.50
на 3 місяці $1.00

Single copy 3 cents. Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висилацю чмовлення наклонить долучити мані-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATED NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

При всяких нагодах: на вічах, на зборах, при роботі, на забавах, на весїлях; гостинах і т. д. памятаймо про жертви теперішної війни у нашім рідним краю та збираймо як найбільше жертв на ту сьвяту ціль народну!

МИРОСЛАВ СІЧИНСЬКИЙ В АМЕРИЦІ.

Зі звіту про передсоймові збори, які відбули ся в Ню Йорку дня 31-ого серпня с. р. (поданого в попереднім числі „Свободи") довідали ся читачі нашої часописи, що д. Мирослав Січинський є тут, у Злучених Державах. Дізнали ся також, що станув з нами до народної праці, бо не лише брав участь в нарадах, але й дав ся вибрати секретарем Передсоймового Комітету, щоби помогти своїм братям в Америці своєю працею і своїм знанем у тім великім ділі в теперішну переломову хвилю.

Сподіваю ся, що ту вістку привитає цілий наш загал з великою радостю.

Тепер згадаю коротко про приїзд д. М. Січинського до Америки і побут його тут.

Д. Мирослав Січинський приїхав до Злучених Держав при кінци минулого року зі Швеції, де пробував протягом 1913-ого і 1914-ого року, які посьвятив виключно для науки шведської мови, для студій у знаменитих шведських школах, для пізнаня шведського краю і народа та для навязаня зносин з визначними шведськими письменниками, політиками й ученими.

Прибувши до Злучених Держав, д. Січинський жив спершу самітно, віддаючи ся переважно студіям, зокрема науці англійської мови. За сей час д. М. Січинський, звісний зі своїх великих спосібностий, вспів при помочи студій і зносин з Американцями з наукових і політичних кругів (за посередництвом шведських письменників) доволі пізнати відносини на землі Вашінґтона та зовсїм опанував передше майже чужу собі англійську мову.

В той спосіб д. М. Січинський став ся для нас, американських Українців — так сказати-б — дуже близкий. Перше був близкий для нас тим, чим був і є для цілого українського народа, а тепер ще став близкий особливо для нас — українських поселенців на землі Вашінґтона.

Д. М. Січинський підчас свого короткого побуту у Злучених Державах зробив уже богато для української народної справи. Чималі його заслуги у познакомленю та зацікавленю Американців нашою справою та у довершенню українських видань в англійській мові, які вже появили ся накладом нашої Української Народної Ради, і тих, які тепер саме друкують ся або приготовляють ся до друку, а про які ще буде пера ширше написати.

Крім того д. Мирослав Січинський находив ще також час, щоби докладно познакомити ся з народною роботою американських Українців. В тій цїли оставав він весь час свого побуту у Злучених Державах (около 9 місяців) у зносинах особливо з нашим Українським Народним Союзом і з Руським Народним Союзом зі Скрентону. Також познакомив ся з многими Українцями і споза обох Союзів.

Пізнавши Америку, зблизивши ся і пізнавши житє тутешних Українців, хотів д. Мирослав Січинський виступити публично і станути до помочи загалови Українців яко народний робітник.

Дня 31-ого серпня с. р. в Ню Йорку був перший його виступ перед загалом американських Українців. На сих передсоймових зборах приняли його учасники вельми радісно і сердечно, а своє довіре висловили йому, вибираючи його секретарем Передсоймового Комітету — всіми голосами голосуючих.

Всї учасники зборів були дуже раді з вибору і розходили ся повні надії, що се є найкрасша запорука успіху недалекого Українського Сойму в Ню Йорку, який може на американській Україні зробити перелом і дати почин — до лїпшого.

Отже д. Мирослав Січинський станув уже на вільній американській земли до праці для українського народа, для його волї!

Се вважав він своїм обовязком народним, а українській загал у Злучених Державах зложить йому найкрасший привіт, коли разом з ним стане до праці для рідного народа!

Володимир Богдан Лотоцький.

НА БІЙ.

Ой на бій на два фронти, на бій
Устаймо з проміною волї —
Ви мужі—будьте сталь в боротьбі у важній
Ви жінки—співтоваришці долї.

Уродили ся ви у зелїзні часи,
Кинуте пестощі всї поколїнни;
Кождий день хай буде без квіток, без роси,
Та заваленний чинів кремінєм!

Не теряйте житя в почуваннях без дїл,
Не квітки нам боги присудили —
Що сїяв—хай буде нам живий самострів,
Хвиля бунту, будучої сили!

Повні духа жінки, тверді в силї мужі,
Кождий день обчислїть ся із чину,
Чи принесли що ви на жертвенник без лжі
Вітчині під тяжкую годину!

Дітям кров запалїть тим огнем, що спалить
Нашу кривду і правду збудує,
Слїпій маслї вважіть на кроваву блакить,
Що їй серце до бою збунтує!

Василь Пачовський.

УКРАЇНСЬКИЙ СОЙМ В НЮ ЙОРКУ.

Гадка скликаня Українського Сойму до Ню Йорку зродила ся торічної осени по приїздї до Злучених Держав д-ра Семена Демидчука, яко делеґата від галицьких Українців до Українців американських.

Тоді, перед 10 місяцями, д-р С. Демидчук запросив був на нараду до Джерзи Сіти, Н. Дж., представників усїх українських ґруп у Злучених Державах. Здавало ся, що від того часу настане згода на американській Україні і зачнеть ся якась спільна праця. А можна було того сподївати ся по заявах представників ріжних ґруп. Видимим знаком тої української згоди у Злучених Державах і цїлию акції на найблизшу будучність мав бути Український Сойм в Ню Йорку, який мав представити перед Америкою і перед цїлим сьвітом домагання американських Українців в справі нашої вітчини. Гадку скликаня Сойму перший підніс о. М. Підгорецький, грецько-католицький парох з Ню Йорку.

Але та гадка доси була тільки проєктом, який тяжко було перевести в дїло.

Чому?

Справа доволї звісна, аби її треба ще й тут пояснювати.

Досить, що лиха доля хотїла, аби справа зі скликанем Сойму токла ся 10 місяців безуспішно. Та лиха доля хотїла також, аби ті, споміж котрих гадка вийшла, станули осторонь сеї так важної загально-народної справи і то в таку велику хвилю, коли кождий Українець повинен забути всякі партійні й особисті інтереси...

Не судило ся... Стало ся инакше ніж було загальним бажанем. Супроти старого краю, де всї з'єднані від клерикала до анархіста, — ми тут, на вільній земли Вашінґтона, — роз'єднані!

Не промовила до нас вага хвилї; не промовила недоля рідного краю. Сльоз, муки, потоки крови, голод...

Всього того наче не чуємо ми — **не всї, а ті, що стоять осторонь загально-народної праці, або і спиняють її.**

Нині не є вже тайною, що українські священики у Злучених Державах, котрих є тут около 80 і котрі творять тут основу української інтелїґенції, — мимо всяких заходів **усунули ся від загально-народної праці.**

Вони причинили ся до спіненя Сойму і вони тепер скинули на боці.

Не хочемо на сїм місци входити в причини сього їх кроку; не хочемо нині судити його; не хочемо робити нікому докоріп, а стверджуємо тільки факт, який запише історія, — історія України.

Вона запише, що в таку хвилю, коли рішала ся доля України, коли її найлїпших синів без розбору чи то у сьвященичих ризах чи в цивільним одязї гнали на Сибір; коли книзи української церкви в Галичині запрещено до московської вязниці; коли другий владика знав Сяну помер серед терпінь, які задали йому наїзники в Перемишли; коли Українські Січові Стрільці житє своє понесли молодецьке на жертвенник народний за волю вітчини, — тут, у свобідній републиці, в одинокій країні, де нам нїхто не перечить голосити свої домагання, **українське духовенство, яке є тут основою нашої інтелїґенції, мовчало або ховало ся за нарочно вишукані заслони.**

Се запише історія і видасть осуд, справедливий, безсторонний.

* * *

Одначе загал Українців у Злучених Державах нехай на се не зважає! І не сьміє зважати!

Він мусить сповнити свій народний горожанський обовязок! Ми певні, що сповнить його як слїд!

Український Сойм буде і буде в Ню Йорку і буде загально-народний, бо усувасть ся лише мала частинка Українців.

Передсоймовий Комітет, який вибрано на спільній нараді в Ню Йорку, **заступає всї сьвітські українські орґанізації в Зл. Державах, а його склад** (який оголошено в попереднім числї, а який представляє заступництво власне всїх тих орґанізацій) **дає повну поруку і запевнене, що плян увінчасть ся як найкрасшим успіхом.**

Тож взиваємо весь український загал у Злучених Державах відносити ся з повним довірєм до Передсоймового Комітету, помагати йому у всїх його заходах і працях та трудити ся разом з ним, **аби Український Сойм відбув ся в Ню Йорку як найкорше та приніс славу і честь імени українського народа на земли Вашінґтона!**

Нехай живе Український Сойм в Ню Йорку!

У РОСІЇ МОЖЕ БУДЕ СВОБОДА — АЛЕ НЕ ДЛЯ УКРАЇНИ!

Приходять вісти, що у Росії заносить ся на зміну. Поступові партії мають прийти до більшого значіня. Кажуть, що будуть реформи. Видко, що наука, яку Нїмці й Австрійці, дали цареви над Дунайцем, коло Перемишля, коло Львова і коло Варшави, не пійшла у ліс. Російський уряд видить, що як російська армія буде так далї втікати як дотепер, то Росія так втратить Україну і Фінляндію, як втратила Польщу і Литву. І йдуть високі політики до голови по розум та готові дати трохи свободи народам російської імперії, щоби з них викрестати більше огню Нїмцям та Австрії на погубу. Повторять ся стара історія. То вже третий раз за послїдних 60 літ царські армії програють війну і третий раз царі й чиновники ідуть кланятись мужикови й інтелїґенції: „Поможи, брате, бо край загине!" Як тривога, то до Бога! Таксамо було 1854-ого року. Тоді Турки і Французи так дали ся знати зле орґанізованій, зле годованій, зле одтїй, зле узброєній і зле веденій російській армії, що вже не було иншої ради, як треба було трохи полекшити многотерпеливому мужикови, бо був би встав віковічний раб і сам був би взяв ту свободу, яка йому давно належала ся. Але як у Росії люди добивають ся прав, то горять панські стирти і двори, бо вони иншого способу і не знають і не мають. Щоби двори не горіли, цар Александер II. скасував панщину 1861. року. „Лїпше як ми згори освободимо панщинних людий ніж як вони самі з долу освободять ся". — Такі були царські слова.

Зновав 1905-ого року, як Японці розбили російський похід на Манджурію, другий цар, теперішний Микола II. мусїв перепрошувати своїх підданих за свою злу господарку, мусїв знести давне державне право і завести конституцію, хоч як йому противна була така новість. А тепер 1915 р. Росія знов може потїшити ся, що не даром пролило ся стільки людської крови, бо з крови родить ся воля.

Тільки не всїм і не зовсїм. Бо знов повторять ся давна історія. 1861. р. панщина була скасована, але хлопів опахрували ті, що мали власть — кілько здужали. Не дали землї тому, чиї предки триста лїт потом лали росили, але тому, хто у панських дворі родив ся.

Чому російський мужик не здобув землї, як здобував свободу?

Бо був темний, незорґанізований і слабий.

В 1905 р. Росія дістала конституцію, але ту конституцію цар зараз обкроїв; тих, що протестували, позволив вивішати і таксамо по злодійськи дальше господарив „великою русскою землею" як передше.

Чому російський нарід не здобув самоуправи, як здобував паперову конституцію?

Бо **масе народу було не зорґанізована, непросьвічена і слаба.**

А тепер, як цїлий сьвіт тїшить ся, що може знов буде яка поправа російських порядків — побачите, що знов когось здурять. У телеґрамах з Росії говорить ся, що будуть такі реформи:

1) Польщі автономія; 2) Фінляндії автономія; 3) Жидам рівні права; 4) політичним вязням амнестія; 5) робітничій клясі право закладати юнії.

Про українську автономію нема анї слова.

Чому?

Бо українській нарід у Росії темний, незорґанізований і слабий. Нїхто про нього не знає.

Хто російській Україні поможе?

Чи американські Українці на правду хочуть помогти?

Мирослав Січинський.

ДАР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

7. Нортгемптон, Па. Вп. Неонїля Гуранська $5.00
8. Дітройт, Міш. Вп. Володимир Лїпинський $5.00
9. Ґлестонбури, Конн. Місцеві українські громадяни жертвували на мітинґу (гроші прислав п. Андрій Рудкевич): А. Рудкевич, М. Лодзин і А. Смік по $3.00; М. Конікевич, Е. Сапонець і Г. Яврицький по 50 цент.; К. Дзядик 30 цент.; Л. Сидорак і С. Конікевич по 25 цент. — Разом $5.30
10. Пітсбурґ, Па. Іван Гавик, український фотоґраф $4.00

Сума оголошена в сїм числї „Свободи" виносить $19.30
Оголошено в ч. 106 „Свободи" $51.75.

ЗАГАЛЬНА КВОТА $71.05

ЖЕРТВИ
НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

Прислали дальше:

518. Рочестер, Н. Й. Хвальна Редакціє! Висилаю до Вас мані-ордер на 15.00, котрі то гроші зложили жінки України на хрестиках у п. Ілька Чуйкого дня 28. серпня с. р. на бідні вдови і сироти по полягших мужах у війнї в старім краю. По короткій а гарній промові п. Павла Олїйника і за його прикладом жертвували слїдуючі добродії: Павло Олїйник $2.50; Ілько Чубатий, Іван Белей, Павло Гранковський, Василь Чубатий, Стах Ворона, Василь Гранковський, Михайло Ковальчук, Іван Сидик і Ілько Стачак по $1.00; Дмитро Белей, Стефан Сенїв, Никола Собко, Федорів Кизина, Грицько Паснак, Михайло Бурак і Семко Романишин по 50 цент. До тих гроший долучає ще п. Ілія Олїйник $5.00, то висилаю разом $20.00

Прошу звальної Редакції іменем тих жертводавців оголосити у Вашій часописи „Свобода". При тій нагоді закликую всїх Братів Українців і Сестер Українок, щоби при всякій нагоді збирали ся складати в більші жертви на вдови і сироти у старім краю, бо тільки тим способом утремо слїзи наших нещасливих родинцям. Всїм жертводавцям і іменем бідних вдів і сиріт складаю щиру подяку. Щоби не перетягнути округлої квоти ($20.00), то я сам оплачу почтову пересилку. Остаю з поважанем, Павло Олїйник, з Кадіївки, пов. Рогачик.

519. Юнґстаун, Огайо. На весїлю Онуфрія Семчака жертвували на визволене України: М. Драґан 7; Василь по $1.00; Н. Горський, О. Семчак, Я. Кальчатий і Н. Чорняк по 50 цент.; М. Сиктор, М. Коцак і Л. Міхоза, І. Кучмин, І. Стуйн, В. Лоза, Ф. Кінчак, С. Кончак, І. Вітик, М. Кашик, Г. Сенишин, І. Гуцій, О. Лавка, Ю. Герин, О. Семчак, Е. Семчак, Ю. Драган, М. Оспінський, К. Оскорін, М. Драган, І. Ярицка, Н. Оскорін, С. Семчинська 4, Т. Семчак по 25 цент., І. Кальчак, А. Бурдяк по 15 цент., Я. Ільїсевич, І. Тимоцій і Ф. Шаровський по 10 цент. Разом $10.50. Зібрано заміни см. Марок Драган і Михайло Сиктор. — На хрестиках у п. Зоньки Цапаль жертвували на бідні вдови і сироти в рідім краю слїдуючі добродії: Яким Дудик $1.00; Михайло Ганин, Марок Драган, Софія Дудик, І. Ґонка Лоцат по 50 цент.; Роман Семчак, Йдко Ґонка, Павло Кайський і Ф. Осадчик, Онуфрій Семчак, Андрій Тимин, Павло Сопель по 25 цент.; Іван Семирда, Зонько Цапаль і Ф. Кощаний по 20 цент.; Ілько Вісик, Анна Ганин, Стефан Дудик по 10 цент.; Як Ільїсевич (Поліцит. Разом $5.70. Зібрано заміни см. Михайло Ганин і Онуфрій Семчак. — Обі збірки виносять $16.80

Всїм жертводавцям складаю щиру подяку і щиру жертви. При нагоді кличемо до Вас, брати і сестри: При всяких нагодах не забувайте за наших бідних братів і сестер у старім краю. До праці, до праці, Родинці! — Мирон Драган, Михайло Ганин.

520. Фінікзіа, Па. На вічу, котре відбуло ся дня 5. вересня с. р., зібрано разом для вдів і сиріт у старім краю $34.36. По потрученю пашпортових коштів і уплаченю чистий дохід відослати до полїтичного „Свободи" і до „Америки". Переслано оба на адреси обох редакцій по $14.40. Жертву зложили слїдуючі: Ступницький Никола $4.00; Пасьлавський і Ко. по $2.00; Ступницька Марія, Рудницька Анна, Вербець Мартин, Навощинський Дмитро, Гоцаш Іван, Бурсевич Йосиф, Михайло Стрілецький, Василь Ворсний, Іван Яворський, Павло Сидоснький, Іван Ковальчик, Лев Селецький, Григорій Степій і Іван Федак по $1.00. Решту зібрано дрібнїйшими датками. Всїм жертводавцям, котрі не жалували своїх центів на так велике, богоугодне народне дїло, в імени наших нещасливих родинців у старім краю складаю щире спасибі. — Мартин Воробець. $14.40

521. Елізабетпорт, Н. Дж. На вічу в справі визволеня України, що відбуло ся дня 8. серпня с. р., зібрано на Фонд визволеня України $12.95. З того на пашпорти заплачено за гаю $4.00 — остало $8.95. На решту до Адами Пошного зібрано $2.15. — Разом $11.10

522. Ню Йорк, Н. Й. З приводу прощаня Мосьпанів з Галичини жертвували на Фонд визволеня України слїдуючі добродії: Яким Кеї і Петро Роца по $1.00; Павлина Саллан і її сестра Анастазія Саллан по 50 цент. — Разом $3.00

523. Пітсфілд, Масс. Хвальна Редакціє! Посилаю $1.00 на Фонд визволеня України, а $1.00 на нещасливих жертви теперішної війни в старім краю. Прошу гасло долучити мою скромну жертву до вищих жертв. Може и також помощу нездому голодуючому. Так в краю є моя старенька мати, один брат і три сестри, за котрих я не маю жадної відомости, бо вони ще до сих остають під ворожим правлїнням. Дай, Боже, щоби як найскорше вийти з тої неволї! Поздоровляю Вас сердечно і дякую за книжки, котрі я недавно отримав. Дуже Вам за се вдячний. — З високим поважанем, Іван Бацістий.

524. Доджвіл, Н. Й. Іван Небожик жертвував з нагоди освободженя Мостів Великих на бідні вдови і сироти в старім краю $1.00

525. Нортгемптон, Па. Василь Сакик жертвував на Фонд визволеня України $1.00

526. Гарлем, Альберта, Кан. А. Андрусів жертвував на Фонд визволеня України $0.75

527. Ст. Джозеф, Мо. Петро Іванців жертвував на Фонд визволеня України $0.75

Сума оголошена в сїм числї „Свободи" виносить $69.80
Оголошено в ч. 106 „Свободи" $21.704.19

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $21.773.99

РОДИМЦІ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, БО СЕ Є ОДИНОКА І НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦІ!

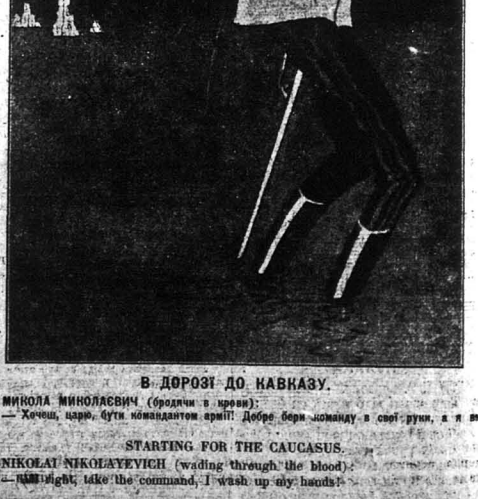

В ДОРОЗІ ДО КАВКАЗУ.

МИКОЛА МИКОЛАЄВИЧ (бродячи в крови):
— Хочеш, царю, бути командантом армії! Добре бери команду в свої руки, а я вимию руки!

STARTING FOR THE CAUCASUS.

NIKOLAI NIKOLAYEVICH (wading through the blood):
— All right, take the command, I wash up my hands!

ЛЬВІВ.

Віденська німецька газета „Нає Фрає Прессе" з дня 25. червня с. р. помістила про Львів таку статю після д-ра Коста Левицького:

Чим був Львів перед роком? Був він правді столицею найбільшої австрійської провінції, але не був сьвітовим містом.

Тепер настала сьвітова війна. Сей великий учитель поставив Львів відразу на перше місце заінтересованя цілого сьвіта. Львів став справою серця для кождого Австрійця і Німця. Міліони з упхою і гордостю вимовляють се імя, бо по десяти місяцях московського панованя замовлі є він знов наш.

Львів заснував український князь Галича Данило, який володів краями від Карпат аж до Пришлеті і від Сяну аж по Дніпро. — в році 1246. Він був призначений на столицю для його сина Льва, відси й назва Львів, то значить город Льва. Німецькі купці і ремісники осідали там побіч грецьких, вірменських і жидівських купців серед українського населеня. По вимертю княжої династи Галича 1340. р., коли Галичину забрав польський король Казимир яко мнимо спадщину, був Львів мимо своєї молодости завдяки догідному положеню сильно зростаючим торговельним містом на перехресню торговельних шляхів, котрі вели з Німеччини і Польщі до Чорного Моря. Через новий наплив німецьких горожан процвитав ще через два століття у Львові промисл і торговля. Однак Польща навіть в часі найбільшого свого розвитку була за слаба, щоби захистити свої українські землі перед вічними нападами Татар і Турків. Тому усадовили ся дикі орди на північнім побережу Чорного Моря і через се упадають при кінци 15. віку найважнійші галузи львівської торговлі. Вслід за тим досягали пляново ведені напади орд і нагінка за невільниками і до найблизших околиць Львова. Яко осередок боротьб, які ведено в тих просторах, мусів Львів перебувати облоги до р. 1769. В році 1498. і 1672. облягали Львів Турки. р. 1657. і 1695. побито під його мурами Турків і Татар. В роках 1648. і 1655. облягав його український гетьман Богдан Хмельницький, але міста не нищив, щоби не дати його на поталу своїм хижацьким союзникам: перший раз Татарам а другий раз Москалям. В році 1704. здобули Львів Шведи. Вкінци дістав ся безпріятний Львів р. 1772. під пановане Австрії. Від сеї хвилі зачинаєть ся новий зріст міста. Піднесений до столиці найбільшого коронного краю - Австро-Угорщини, став він вкоротці одним з найважнійших узлів зелізниць і зріс щодо населеня, якого тепер є понад 200.-000, а торговля і промисл саме зачали добре розвивати ся.

Для нас Українців має Львів безсумнівно о много більше значінє ніж для якоснебудь иншої народности Австро-Угорщини. Се наше старинне княже місто, з котрим вяжеть ся много споминів нашої трагічної історії. В 16. віці ковано у Львові нашу духову зброю: школи, друкарні, просьвітні товариства; там засновано під австрійським правлінєм, коли наш нарід дістав по 500 літах свої права, — наші політичні, економічні і просьвітні товариства та інституції. Там найшла приют ціла українська наука і література по безпримірно варварськім указі царським з 1876. р., який заборонив на цілу Росію українське друковане слово. Там мала повстати твердиня нашої нації, найпевнійше заборало нашого культурного руху — український університет, котрого завязком мало бути десять українських катедр львівського університету імени Франца і наукове товариство імени Шевченка.

З ОДНОГО ДЕРЕВА ХРЕСТ І ЛОПАТА.

З місцевости Обурн, Н. Й., прийшло до нас дуже цікаве письмо, яке для характеристики містимо без ніяких змін.

Пане Редактор! Маю я нагоду переписати два листи, як пише брат до сестри, а як сестра відписала до брата. Прошу оба сі листи помістити в „Свободі", нехай сьвіт довідає ся, війки беруть ся капали і як вони цурають ся своєї рідної мови. Я з того можуть мати люди науку, як сестра обстоює при своїм і критикує рідного брата за його зрадництво ще й тут в Америці. — Я. Беренко.

Лист брата до сестри:

Cohoes N. Y. aug. 28—15

Дорогая Сестренце!

Письмо Твоє получил за что искренно благодару. Ти рада ганат что небут за моих Родителей Маму и Отчина, я имал письмо з краю то мя донесли что Тато померли первого русс. сентембра 1914 а мама померли на цвитную неділю перед Великоднем (пасха). Тато померли в дома а мама гдесь насеред села так чую смутную новину на твою жадост донощу, а є тому виновата проклятая Австрия з ея цесарем Францишком, Аустряки спалили половину нашего села, но наша хиша стоїт только доклика и Серболівка, и сама середина села спалена: Австряки мадяре забрали все что было до забрана з люди гинут з голоду. Ми всі здорови а маю штор поздр. Тебя и Еву сердечно до Свидания.

Alekx. P. Grego. 14 Sargent str. Cohoes N. Y.

Лист сестри до брата:

Auburn, N. Y., Sept. 3. 1915.

Мій Брате!

Лист від Тебе отрималам, але не можу з него вийти, бо щось і якось-сь так пописав, що сама не знаю і не розумію. Щось-сь пописав: „что", „имал?", „искренно", „получил", „узнат", „биль", „свидании" і так дальше. Знаєш і тямиш, Брате, як нас родичі учили говорити. Чому рідним словом до мене не пишеш листа, аби я зрозуміла? Чому Ти мені щось таке понаписував, чого і сам чортяга не зрозуміє? Пишеш, що Австрійки село спалили і зрабували. Брехня Твоя, Брате-кацапе, бо і я дістала тепер письмо зі свого села, і ще більше з нашого села мають листи, і мають люди листи з сусідних сіл; то всі пишуть, що Москалі рабували і людям збитки робили, а хижі (хати) то займали ся від шрапнелів (бо на одній горі з одного боку села були Австрійці, а по другім боці були оконались Москалі, то понад село кулі перелітали), але Австріяки не палили! Кажеш, Брате-кацапе, що вся біда стала ся через прокляту Австрію і через Францішка. Чом через них? — га? То видиш, всьо лихо вийшло через ненаситного медведя Миколупку! А Москалі чого зайшли аж в наші Карпати? Чи їм там що належало ся? Та Ти говориш як з горячки. Гадаєш, що люди не знають через кого біда в краю — іно Ти знаєш! Ой, коби Ти приїхав до мене в гості! Розказалаб я Тобі, тай може ще й добрі люди Тобі наговорилиб. Знаю, що до смерти памятаб'сь тую науку, як брехати, бо знаєш: брехня з губи більше болить ніж удар палки. А може знайдуть ся добрі люди в Когус, що Тобі відплатять ся за Твою брехню та кирию. Отож я Тобі пишу, що тато і мама померли, бо вже їх час прийшов, а в селі згоріло 16 хиж — то від шрапнелів. Погадай собі: як би там не були зайшли Москалі, то би огню не було. Прошу Тя, відпиши мені лист моїм рідним словом і опиши щось правдивого, але не так по баранячи, як в тамтім листі. Вкінци Тя перепрашаю, що-м Ти написала пару гірких слів. Я Тобі не конче й дивую ся, бо коли Ти вже „зкацапив ся", то я сама собі представляю, що Ти вже на правду не мало дурний! Я остаю разом з мужем і з дітьми в здоровю і Тебе поздоровляю. До „свистанія"!

Твоя сестра **Пайзя Тарбай,**
40 Arlington Ave., Auburn, N. Y.

КОЛОМИЙКИ.

Ой нема то як співають тії соловії,
Князь Микола з салдатами втікає з Австрії.

А чого він утікає, бо не має власти,
Він лиш прийшов в Галичину рабувати, красти.

Прийшов він там, щоб і себе наші поналити,
А до того ще наш нарід хотів змосковщити.

Та не вдало ся сердці усе то зробити,
А тут Німець ще хотів би Петроград відбити.

Ой воби то вже не сьвіт вістка ся рознесла,
Що наша Русь-Україна по-ім вже воскресла.

С. Харук з Канади.

ВІЧА В СПРАВІ ВІЛЬНОЇ УКРАЇНИ

XIX.

Елізабетпорт, Н. Дж.

Віче, яке тут відбуло ся дня 8. серпня с. р., отворив п. Юр. Шевчук і коротко пояснив зібраній громаді, в якій справі і цїли його скликано. На предсідателя віча покликано п. В. Кривака, а на секретарів пп. Зах. Кіценюка і Софр. Колодій.

Предсідатель В. Кривак забрав голос і по короткій промові завізвав яко першого референта д-ра С. Демидчука. Др. Демидчук промовив щиро до зібраної громади і пояснив, що ми мусимо домагати ся самостійної України, бо тепер на се найвідповіднійша пора. Відтак подав до відома, кілько українського народа живе в Австрії а кілько в Росії і вияснив, які кривди терпить наш нарід під російським царатом. Дальше загрівав нарід, щоби він дав пізнати ся чужинцям. Відтак загрівав усіх до примірної згоди і до щирої праці над відродженєм нашої вітчини. На кінци візвав присутних до частих і обильних складок на Фонд визволеня України, зглядно на бідні вдови і сироти в старім краю.

Слідуючий бесідник п. Н. Корж з Канади говорив про українське робітництво в Канаді і поставив резолюцію до канадійського правительства, щоби воно обходило се по людськи з інтернованими Українцями.

Третий з ряду бесідник, п. М. Угрочак з Джерзи Сіти взивав всі партії, щоби залишили всякі незгоди і працювали разом в справі визволеня України, бо тепер такий час, що тільки спільною працею можемо виборти свою народови волю і долю. Дальше взивав наш нарід, щоби більше брав ся до науки і щоби — хто може — кінчити висші школи, бо нам потрібно своєї інтелігенції в Америці. Дуже важна річ, — говорив бесідник — щоби кождий Українець і Українка належали тут до якоїсь рідної запомогової організації, щоби забезпечили себе і свої родини на случай якогось нещасти.

Предсідатель п. В. Кривак завізвав присутних до зложеня жертв, а відтак подякував зібраній громаді за участь на вічу, а бесідникам за їх промови. При кінци віча відспівано кілька народних пісень. На вічу зібрано $12.95, котрі ухвалено відіслати до „Свободи". З тої квоти заплачено за галю $4.00, а решту вислано у призначене місце.

Софр. Колодій,
Зах. Кіценюк,
секретарі віча.

ОГОЛОШЕНЯ НАРОДНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ.

Звертаємо увагу всїх наших Земляків у Злучених Державах і Канаді, що Українська Народна Рада отворила щойно бюро під назвою „Народна Канцелярія" для удїлюваня пояснень і інформацій при зносинах зі старим краєм.

До обсягу діланя „Народної Канцелярії" належить:

1) Посередничити в пересилці листів до старого краю. Належитість виносить 25 цит. (В тій сумі містить ся вже оплата листу до старого краю, оплата листу зі старого краю і оплата листу до посилаючого).

2) Удїлювати інформацій і вишукувати місце побуту древних або знакомих в старім краю. Належитість на покрите коштів, переписи і оголошеня виносить 50 цит.

3) Посередничити при пересилці гроший до старого краю. Гроші пересилаєть ся через найпевнійші компанії і по найвисшім курсї.

4) Удїлювати ради і вказівки в справах спадкових, військових і т. п.

Інформації і ради, які мають значінє для ширшого загалу, будуть стало оголошувані в „Свободі".

„Народна Канцелярія" стоїть в зносинах зі всіми важнійшими комітетами і товариствами в старім краю.

Просимо відносити ся до нас з повним довірєм. Бюро заложене не для зисків, але для охорони наших земляків перед визисном.

Цїлий чистий зиск з доходів бюра призначений на „Фонд визволеня України".

—o—

Послїдні урядові телеграми з Відня доносять, що східна Галичина по ріку Серет є вже очищена з Москалів. В російських руках находять ся отже ще отсї повіти: Тернопіль, Збараж, Скалат, Теребовля, Гусятин, Чортків і Борщів. Однак є надія, що за кілька днів і сї околиці будуть зовсім вільні від Москалів. Тому вже тепер можна висилати через Австрію листи і гроші також і до тих повітів, які ще хвилево є в російських руках.

На вислані гроші пересилаємо банкові посьвідки і повідомляємо про висилку окремим письмом ті особи, до яких гроші зістали вислані. Колиб з якихось причин гроші не могли бути доручені, будуть вони звернені посилаючому.

—o—

ПОШУКУВАНЄ.

В цїли дорученя листів зі старого краю пошукують ся отсї особи:

Микола Тарновецький (Кутя).
Жигмонд Блоньский (Кутя).

Просять ся подати точно свою адресу і залучити в листі 25 ц. на покрите коштів пересилки листів.

—o—

Всї чеки, моні ордери і листи адресувати і посилати на адресу:

INFORMATION BUREAU,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Народна Канцелярія
„Укр. Нар. Рада" в Америці.

НОВИНКИ.

ПРАЦЯ М. СТЧИНСЬКОГО В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.

В сих днях появила ся накладом Української Народної Ради нова книжка в англійській мові п. з. „Росія, Польща й Україна" (Russia, Poland and the Ukraine), у перекладі зі шведської мови. Хто візьме в руки сю книжку, то побачить, що яко її автора подано д-ра І. Стеффена, професора економії й соціольоґії в університеті в Ґотенбурґу та члена шведського парляменту. Колиж стане її читати, то переконаєть ся, що в цїлій книжці автор говорить про Українців і зазначує виразно, що всї ті відомости має від д. Омеляна Ревюка, висказуючи притім йому щире признанє. Такожа подає там сей шведський учений статї про українські справи, друковані у шведських газетах. Під статями всюди є імя О. Ревюка.

Виглядало би, що се властиво праця не д-ра Стеффена лише д. Ревюка, — але се тільки тому, що та книжка, яку тепер видала У. Н. Рада, є лише **частиною великої книжки** д-ра Стеффена п. з. „Війна і культура", яка вже доси вийшла по шведськи і німецьки, та ся частина творить цїлість, бо обговорює ся там лише українські справи та відношенє України до Росії і Польщі.

Одначе імя: О. Ревюк було тільки прибраним іменем д. Мирослава Січинського.

Д. М. Січинський пробував у Швеції під іменем д. О. Рєвюка через те, що виїхав був з Австрії на його пашпорт і з увати, що був знаний у школах під тим іменем, підписував ся ним також під своїми літературними працями.

Зазначимо, що д. М. Січинський був у Швеції півтора року у висшій робітничій школї на науці і на учительській практиці. Такі школи є в скандинавських краях для популяризації науки (особливо так званих горожанських наук як: історія, економія і політичний устрій краю) — між робітничою і хлопською молодїжю. А пів року був яко ученик у хлїборобській селянській школї. (Таким школам завдячує Данія і Швеція теперішний стан селянської господарки і культури).

За сей час мав нагоду пізнати ся з многими ученими, письменниками, політиками, редакторами і т. д. у Швеції та навязати з ними зносини, використовуючи їх для поінформованя Шведів про Українців.

Професора Стеффена стрінув д. Січинський з початком війни і давав йому інформації про українську справу до згаданої книжки п. з. „Війна і культура", якої часть за дозволом проф. Стеффена тепер видала по англійськи У. Н. Рада і сподїваєть ся як найбільшого її розширеня. Оголошенє про сю книжку подаємо разом з иншими українськими книжками в англійській мові, виданими У. Н. Радою. — . .

—o—

ГАЛИЦЬКІ КАЦАПИ ПІЙДУТЬ НА СИБІР.

В нюйорських англійських газетах читаємо ось-таку телеґраму:

Київ, 9. вересня. — Тутешна поліція дістала наказ, щоби всїх галицьких Жидів вигнати з міста і відставити їх назад до Галичини.

„Русское Слово" (виходить в Москві) доносить, що всї галицькі втікачі в Петрограді, котрі не хотять вертати до Галичини, мусять приняти російське підданство, а тоді будуть мати право поселити ся на правительственних землях в Сибіри.

По прочитаню повисшої телеграми насуваєть ся на думку два питаня: 1) яким способом завандрували галицькі Жиди до Києва, 2) хто то є ті галицькі втікачі, що волочать ся безділько по улицях Петрограду. Щодо галицьких Жидів то річ певна, що вони з Галичини до Києва добровільно не йшли. Мабуть їх нема зовсїм в столици України, а царське правительство таки своїх власних Жидів нагнало до Галичини, бо має перед ними бо на случай, як австрійська армія появить ся над берегами Дніпра. Галицькі втікачі в Петрограді — се наші зрадники-кацапи, котрі — хоч би і як хотіли — не можуть уже вертати ся під свою рідну стріху... Цар над ними змилував ся і засилає їх тепер там, куди їх чесні душі з цілої сили рвали ся — на Сибір! Галицькі кацапи повинні тішити ся, що осягнули врешті свій політичний ідеал і що не будуть уже н і к о л и стикати ся з „проклятими мазепинцями".

—o—

НАПИВ СЯ І ВТОПИВ СЯ.

Гестінґсен-Гудсон, Н. Й., 9. вересня. — Чистенько ширований і гладко виголений, около 60-літний мущина в окулярах прийшов над ріку, повільно розібрав ся і вдягнув на себе купелевий стрій. Відтак виняв з кишені повну кварторку фляшку горівки і одним дупком видудлив її до дна. Після того заточив ся і повалив ся лицем у воду. Двох хлопців, котрі все те бачили, підплили човном до топельника і з тяжким трудом витягнули його на беріг. Люди старали ся привести незнаного самоубийника до житя, але він кліпнув лише пару разів очима і сконав.

—o—

НЕСПОДІВАНА СМЕРТЬ В ЦЕРКВІ.

З Міннеаполіс, Мінн., пишуть нам: В неділю в церкві на вечірни дня 5. серпня с. р. сталась у нас пригода, яких мало. Пані Анна Капусцінська, будучи на вечірни, умерла нагло на удар серця. Було вже на вечірни, як ксьондз, сьвященником покликали до спільної молитви до пресьвятої евхаристії, як нараз межи кобітами в лавці став ся крик і одна з них упала. Присутні винесли її сейчас до сїний, зачали терти, зливати водою, але нічого вже не помогло. Смерть наступила відразу. Покійна оставила мужа і троє дрібних діточок на батька. Анї Капусцінський анї його покійна жінка не належали до жадної запомогової організації. З того наука для всїх, бо смерть не перебирає: чи молодий чи старий чи сильний чи слабий. Всї вступайте до У. Н. Союза. — Іван Котович.

ВЕЛИКА ОФЕРТА

Передна часть з вулканом Небо вартує 5 ц.
Шиї купон вартує 5 ц.

Шиї купон і передна часть вулкана має одинаку вартість.
Одні і другі знаходяться на кожді пачцї.
(Ся оферта кінчить ся 31 грудня, 1915)
P. Lorillard Co., Inc., New York Est. 1760

УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

видані Українською Народною Радою в Америці з осідком в Джерзи Сіти, Н. Дж.

BOOKS ON THE UKRAINIAN QUESTION TO BE OBTAINED FROM:
THE UKRAINIAN NAT'L COUNCIL OF AMERICA,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

THE UKRAINE, reprint of a Lecture Delivered on Ukrainian History and Present-Day Political Problems by Bedwin Sands. London, 1914. (Illustrated).—Net $o.50.

MEMORANDUM on the Ukrainian Question in its National Aspect by Yaroslav Fedortchouk. London, 1914.—Net $o.50.

THE UKRAINE AND THE UKRAINIANS. By Stefan Rudnitsky Ph. D. (With three maps). Jersey City, N. J.—Net $o.25.

THE RUSSIAN PLOT TO SEIZE GALICIA (Austrian Ruthenia) by Vladimir Stepankovsky. Second edition enlarged. (With portraits and maps).—Net $o.25.

RUSSIA, POLAND AND THE UKRAINE. By Prof. Gustaf Steffen. Ph. D., Professor of Economics and sociology in the University of Gothenburg (translated from the Swedish).—Net $o.25.

КУПУЙТЕ І ШИРІТЬ КНИЖКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ ПРО УКРАЇНСЬКУ СПРАВУ!

1-ша книжка Беднна Сендса п. з. **„Україна"** — коштує 50 цит.

2-га книжка Ярослава Федорчука п. з. **„Меморіял в українській справі"** — коштує 50 цит.

3-та книжка професора львівського університету д-ра Степана Рудницького п. з. **„Україна й Українці"** — коштує 25 цит.

4-та книжка Володимира Степанківського п. з. **„Російська змова на загарбанє Галичини"** — коштує 25 цит.

5-та книжка шведського ученого професора університету дра Густава Стеффена п. з. **„Росія, Польща й Україна"** — коштує 25 цит.

Книжки 1ша, 3-та і 4-та ілюстровані і з картами (мапами), чорними та колоровими. Розмірно до коштів варто замовити кілку з тій цїли, щоби книжки як найбільше розширити та осьвідомити як найширші круги читачеві по англійськи публики про українську справу.

При замовленю кождої книжки треба додати 5 центів на-почту. Книжки можна замовляти для себе і для другого. По одержаню гроший і адрес вишлеть ся сейчас замовлені книжки.

Українці у Злучених Державах і в Канаді! Поможіть Українській Народній Раді в її заходах для так важної загальної української справи!

Замовляйте скоро і як найбільше!

Замовленя треба посилати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL COUNCIL,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЗАМОВЛЯЙТЕ УКРАЇНСЬКІ ВІДЗНАКИ

НА ПАМЯТКУ ТЕПЕРІШНОЇ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ВІЙНИ.

Накладом Українського Народного Ради в Америці, з осідком в Джерзи Сіти, Н. Дж., появили ся остатні відзнаки для американських Українців на памятку теперішної европейської війни:

Се відзнака представляє відзнаку лише з одної чорнії краєсі, бо знаки її не можна представити, або в дійсности відзнака є полєрова і представляє ся так:

По середині є герб галицької України (золотий лев на синім полі), а по боках два прапори: американський та український (також в кольорах); нагори є українська напись: Жертва війни 1915, а під сподом англійська напись: Ukrainian Relief Fund (Українській Національний Фонд).

Відзнака призначена для ношеня на грудях для кождого Українця і кождої України у Злучених Державах.

Одна відзнака коштує 25 цнт., а коли організація або комітет замовляє більшу скількість, то платить за кожду штуку лише 3 ц. (на покрите коштів і пересилки); можна розпродасть відзнаки по 25 цнт., то має решту вислати до У. Н. Ради на Фонд визволення України.

Замовлені і переписку висилати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL COUNCIL,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

РОДИМЦІ! СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ І НА ДАР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ!

Ню Йорк, Н. Й.

в суботу, 18. вересня (Sept.) о годині 7.30 вечером

— відбудесь —

в COOPER UNION ГАЛИ

Велике ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ

в справі протесту проти арештованя і заслану на Сибір проф. М. Грушевського російським царатом.

Просимо всіх щирих Українців з Ню Йорку і околиці як найчисленнійше прибути на так важне віче!

Комітет.

Заходом Українського Тов. „Гайдамаки" в Ню Йорку, Н. Й. відограєсь нераз перший ПРЕДСТАВЛЕНЄ

ЩО НАС ГУБИТЬ?

(Народна мельодрама в 5-ох актах)

в суботу 11. вересня (сент.) с. р. в Arlington Hall, 19-23 St. Marks Pl. (East 8th St.), NEW YORK

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ БАЛЬ!

Ціни місць: I-ший ряд $1.00; II-гий ряд 75 цнт.; III-тій ряд 50 цт.; IV-тій ряд 35 цт.; місця стоячі 25 цт.

Початок точно о год. 7.30 вечер.

Каса отворена о год. 6-тій вечером.

Музика під проводом проф. Смолинського 106-107

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ДО КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА 1916 РІК.

Календар У. Н. Союза, який розходить ся в кількадесять тисячах примірників, є найдішим середником до оголошуваня моніж американськими Русинами. Хто має який бізнес, з залежить йому на тім, щоб про него знало як найбільше людий, повинен дати своє оголошенє до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 20.000 примірників. Ціла сторона, величини 34 кв. цалів коштує 18.00 дол. Місце на окладинках та спеціяльні сторони дорожше, після умови. Пів сторони коштує 40 дол., чверть сторони 5.00 дол. Найменьше оголошенє може обіймати ⅛ часть сторони і коштує 3.00 дол. Хто хотів би я своїм оголошенню помістити також і фотографію, чи то свою чи свого бізнесу, мусить прислати з неї готову до друку кліше; коли ні, то поносить кошт виготовленя такої кліші з фотографії, то значить, що його оголошенє буде о стільки дорожше коштувати, кілько виносить кошт виготовленя з фотографії друкарскої кліші.

Текст оголошень мусить находити ся в редакції найдальше по день 10-го жовтня. Гроші за оголошеня належить посилати рівночасно. Оголошеня на кредит безусловно не будуть друковати ся.

З гори зазначуєть ся, що всякі оголошеня від фірм „дикарських", що то дічать листовно на сотки миль, дальше оголошеня покупних „банкирів" без урядової заборуки, та всі такі оголошеня, з яких на перший погляд пізнати, що вони суть обчислені на ошуканство легковірних, не можуть бути поміщені в календарі У. Н. Союза.

Адміністрація „Свободи".

РУХ З ВІДДІЛАМИ У. Н. СОЮЗА.

ЛИСОНЯ, КОЛЯ. Отсим подаєть ся до відома членам Тов. „Лит. Січ", від. 67, що слідуючий мітінг відбуде ся в неділю дня 12. вересня с. р. в льокали читальні „Просьвіти", о годині 2-гій пополудни. Всі члени мають на сей мітінг конче зайти ся, бо маємо богато важних справ до полагодженя. Будеть ся також роздавати нові книжки товариства, грамоти і відзнаки для членів У. Н. Союза. — О. Мерешак, секр.

КАРНЕГІ, ПА. Тов. „Січ", від. 436, повідомляє своїх членів, що квартальний мітінг відбуде ся дня 12. вересня с. р., точно о годині 12.30 в гали парохіяльній, 220 Джейн Стр. На сей мітінг має кождий член зайти ся і виправити свої довги. Котрий член не зайде ся на означену пору, заплатить 50 цнт. кари. На мітінгу буде приймати ся нових членів без вступного, тож просимо численно прибути. — В. Каммар, предс.; А. Брандибура, секр.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ЧИТАЮТЬ ОГОЛОШЕНЯ.

За всі оголошеня (адверайзменти), поміщені в „Свободі", редакція не відповідає. Хто замовляє щелебудь з поміщуваних оголошень, нехай звертаєть ся просто на адресу тої фірми, яка оголошує ся; а „Свобода" наложить замовлятя лише то, що „Свобода" оголошує від себе. Ми се треба добре уважати.

Звертаєть увагу Вп. читаля нашої часописи, що, коли вони вислають замовленє до фірм оголошуючих ся в нашій часописи, роблять се на власне ризико і редакція за се відвічати не може.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразове поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочисне поміщене. — Оголошень можиться не приймаєть.)

Іван Хомицкий попукує **ІВАНА ОЛІПСЬКОГО**, з Веренчанки, повіт Застава, Буковина. Минувшого року перебував в Тітусвіл, Па. Відомість заслати на адресу: I. Kisil, 29 E. 7th Street, New York, N. Y. 107-108

ПРИЙМЕ СЕЙЧАС ПОСАДУ до зарядu домом у священика, знаменита кухарка, працьовита і інтелігентна женщина. Ласкаві оголошеня просить ся висилати на адресу: Posada, c/o „Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 107-110

Василь Карпа попукує свою сестру **АННУ КАРПА**, родом з села Вірочка, повіт Перемишль. Прибула до Америки перед 7-ма роками і перебувала в Пасейк, Н. Дж. Не маю о ній ніякої відомости. Хто би про ню знав або вона сама, зволить повідомити мене на адресу: Wasyl Karpa, 2326 West 5th St., Cleveland, O. 105-107

Попукую своїх тіточних братів **ПЕТРА БІЛЯНЮКА і ГРИЦЬКА ВОЗЬНЯКА.** — Петро Біляньок є родом з Добровітки, повіт Болохня і там замешкував. Перед двома роками приїхав до Америки і замешкував десь в Ню Йорку. — Грицько Возняк, походив з Камарок Великих, повіт Коломия. Виїхав до Америки перед 7-ма роками, а працював в углевих майнах перед 6-ма роками в місцевости Сентрал, Па. Хто би про них знав, або вони самі, зволить ласкаво зголосити на адресу: Peter Shkwiruk, 127 — 2nd Street, Passaic, N. J. 104-107

КОЖДИЙ ЧЛЕН „УКР. НАР. СОЮЗА" АБО ПЕРЕДПЛАТНИК „СВОБОДИ"

наколи прийде 10 адресів своїх знакомих, до котрих „Свобода" не приходить, а хотіли би „Свободу" читати, отримає

ДАРОМ

РАХУНКОВУ КНИЖОЧКУ,

дуже практичну до обчислюваня всяких рахунків, вона є пожиточна так для бізнесовців як і для робітників.

Присилайте адреси до:

„SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ХТО ХОЧЕ МАТИ свій або своїх родичів фотоґраф на гарній мелюм ціни водки, нехай пишеть на або пишуть по фотоґрафії і ціну; можуть також фотоґрафи Тараса Шевченка на полотні, ковер 24x28 ц. ціна одна доляр. Книжки до читаня, поетичними, Кобзарі, „Українські Мудрі", вишивки з старовинні мотиви, календарі і всякі ноти. Катальог даром. Пишіть на адресу:

RUSKA KNYHARNIA,
im. T. Szewczenka
140 E. 4th St., New York, N. Y. 75—

КОПАЛЬНЕ ЗОЛОТА Є БЕЗПЕРЕЧНО НАШІ ФАРМИ: Чорна родюча земля. Три рази в році жнива. Вітчина „стробериї", виноградну та пеї, дивних ярин. При стації молійної, школа, почта, електричне осьвітленє, трамвай (стрітка) в місци. Біля великого торгового міста. Даром пасовиска і материяла. Пишіть до: United States Colonization Co., H. Kurdydyk, President, Bowers-Hill, Va. 95—108

РОДИМЦІ СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

НАУКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ для мущин і женщин.

Приватний курс англійської і курс торговельний, 3 вечери в тижни, вівторок, четвер і пятниця від 8. до 9.30. Учителі учительнісі на основі місяця їх знаки англійської мови, товаришкі місяця їх дійовости. Безплатні місячні англійські сходини. Платить ся $2.00 місячно. Школа отворена 20-го серпня. Уповоти ся або вивіть до середи і вивісмо до головної національної інституції:

Y. M. C. A. 105-115
1421 Arch St., Philadelphia, Pa.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВСІХ!

Хто чого шукає а чайне не може, нехай пробує до мене а я подбаю що мо дати і не може без гроший чобо шасливим зробити. Я маю нитки чорної і білої шиті, а ніж то шиємо шиємо дуже ся тогато скорше, чисто, люди до мені не ходи і не уживали, тамовіки їх ся зрізи і спутуваня проти них. Моїм обовязком обіцяти секрети і як за воночно сих нитки кождого вечера вартість 25.50, в кождому економу переконитесь і порадитесь замовити зверхнє, що до мене від адресу:

J. L. NEWMAN, 105-114
1094 3rd Ave., New York, N. Y.

ПОДУВ ВІЙНИ

стряс цілою Европою і змете наших ворогів, як би ніколи їх не було.

Що війна зробить в краю з нашими ворогами, те саме зробить тут

БОЛГАРСЬКА КРОВНА ГЕРБАТА

з нашими ворогами, котрі обявляють ся в роді всіляких недуг жолудка, утроби, легких, нестравности, нервовости, простудженя, болю голови і т. д., а що більше не лише усуне наведені хороби, але проти них забезпечить кождого хто уживати буде нашу гербату і дасть йому тривале і кріпке здоровлє.

БОЛГАРСЬКА КРОВНА ГЕРБАТА

є природним, незрівнаним ліком, котрий не лише усуває в суставах нагромаджену залу кров і непотрібні тканки але витворює і вливає до жил здорову сьвіжу кров.

БОЛГАРСЬКА КРОВНА ГЕРБАТА

утворений з 13 природних зіль тайною процедурою ліч, перевисшає усі другі так перехвалені і з великим шумом оголошувані ліґуки, цукорки чи инші чудесні медицини.

Найліпшим доказом доброти нашої гербати є хиба се, що ми в не цілім році більше як 200.000 пачок розпродали. 104—

Одну велику на 5 місяців для цілої родини вистарчаючу пачку отримає кождий, висилаючи $1.00 до

MARVEL PRODUCTS COMPANY
329 LIBERTY AVE.,
Pittsburgh, Pa.

Пошукуєть ся Винаходів!

ДЛЯ ВИНАХІДНИКІВ

І для тих, котрі хотять займати ся справами всяких винаходів, є вельми придатною моя книжка п. заг.:

„ЩО ВИНАЙТИ!"

з описчами нових винаходів, з поясненями про патентованя винаходів і поиш.

СТО СТОРІН ДРУКУ.

Даром висилаю кождому, хто її жадає. Пересилка і передплата безплатні. Провірюваня, чи який винахід надаєть до патентованя, полагоджую скоро

ЗОВСІМ БЕЗПЛАТНО,

бо мій офіс є в місті Вашінгтон, осідку Уряду патентів Злуч. Держав.

Пишіть ще нині по руськи на слідуючу адресу:

A. M. WILSON

реґістрований адвокат для патентів

311 VICTOR BLDG.,

WASHINGTON, D. C.

ВОЛОСЄ

відростє Вам назад через застосованє наукової методи.

для мущин і женщин безплатно

Чи Вам випадає волосє? Чи Ви посивіли ві старости? Чи волосє вам волочиться? і лиш? Чи маєте перхоть? і чи свербить Вас скіра? Чи Ви в лиси, чи довгим волосєм лисієте?

До ліченя.

Коли Ви порвете котру з вишисних недуг, то не вмаїлайте, але старайтесь здобути сину. І замовіть собі інструкцию нижшу в руській мові під заг.:

„ПРАВДА О ВОЛОСЮ".

Третий тиждень.

Шостий тиждень.

ЗАЛУКА ПОЛЯ ЗДОРОВЯ